

de vedkommende Beboeres Bequemmelighed i de Communer, som have anvendt denne Fremgangsmaade, idet de derved blive frie for at yde Qvarter in natura, hvilket maaskee navnlig i de Byer, hvor der er større og livligere Omfætning, og hvor der altsaa er større Brug for Huusrum, kan gavne mange af Beboerne. Men, naar dette er saa, saa seer jeg ikke, at der er noget bestemt Krav paa, at de forhøiede Udgifter, som en saadan Foranstaltning medfører, godtgjøres af Statskassen. Vel overseer jeg ingenslunde, at Forslaget kun gaaer ud paa, at Halvdelen skulde godtgjøres af Statskassen; men selv med denne Modification er det dog en meget betydelig Forskjel, som fremkommer mellem de almindeligviis mindre Byer, der virkelig præstere Indqvarteringer in natura ved directe at levere Qvarter hos de enkelte Beboere, og de større Byer, som staae denne Ydelse tilveie ad Licitationsveien. Derhos maa det heller ikke oversees, at ved Skattesammendragningens loven, hvoraf egentlig det nærværende Lovforslag har sin Oprindelse, gjorde man ikke Regning paa denne forøgede Udgift. Det er jo ikke godt muligt nu at oversee, hvor stor egentlig Udgiften vil være; det vil afhænge af, hvor stort Armeens Normaltal for Fremtiden vil blive, og paa hvor stort Antal Steder den vil blive henlagt, om den bliver henlagt her i det egentlige Kongerige eller andetsteds, saa at man har Vanskelighed nok ved at anstille Beregningen; men jeg skulde dog fæle meget, om det ikke vil blive en ganske anseelig Sum, hvorved Statskassens Udgifter vilde blive forøgede i denne Anledning, uagtet der ved Fastsættelse af Kjøbstædernes Bidrag, som det blev reguleret ved Skattesammendragningens loven, ikke var beregnet saa stort et Beløb. Dertil kunde ogsaa komme, at netop ved Consumptionens Ophævelse paa den Maade, som er skeet og bragt i Forslag fra Regjeringens Side, have Kjøbstæderne faaet en temmelig betydelig Lettelse, saa at man netop nu maatte være temmelig betænkelig ved at give dem, og navnlig de enkelte større iblandt dem, forøgede Fordele. Paa den anden Side indrømmer jeg, at de beqvarterede Kjøbstæder have haft adskillige Ulemper af Indqvarteringen og baaret betydelige Offere i saa Henseende. Man har

bemærket, at disse Offere maaskee ere blevne større end de vedkommende Communer egentlig have været nødt til at bære; og jeg kan ikke nægte, at det upaatvivselt er saa; men den store Beredvillighed, som mange Kjøbstæder have viist til at imødekomme Militairstatens Ønsker og saaledes bespare Staten endeel Udgifter, som ellers vilde være foranledigede ved de Militaire, turde dog ogsaa have staaet i temmelig nøie Forbindelse med det Ønske, som de paagældende Communer have næret om at beholde Garnisonerne, og som vel netop har gjort dem villige til at yde hvad de ikke vare pligtige til, men som de have ydet, for at være sikre paa at Garnisonerne forbleve paa de Steder, hvorom der var Spørgsmaal, saa at disse Offere dog ikke i og for sig kunne tillægges en saa overordentlig stor Vægt. — Med Hensyn til, hvorvidt der vil kunne udredes Forskud, da antager jeg, at den Sum, der er opført paa Indenrigsministeriets Budget til Udgifter i denne Anledning, vil i Løbet af det Finantsaar, for hvilke den er bestemt, kunne anvises ogsaa forskudsviis til disse Udgifter, naar det kan godtgjøres, at de allerede ere paaløbne eller vilde paaløbe i Finantsaaret, saa at jeg antager, at man i denne Henseende vel vil kunne komme de enkelte Communer imøde.

Skoleforstander Sørensen: Det er i Anledning af nogle Øtringer af den høitagtede Indenrigsminister, at jeg skulde tillade mig at fremsætte et Par Ord. Han meente, at det Forslag, som Udvalget har tilladt sig at gjøre, at 50 pCt. af de Udgifter, som Indqvarteringen i Virkeligheden beløber sig til for de vedkommende Byer, og som ikke erstattes ifølge nærværende Lovforslag, skulde udredes af Statskassen, indeholdt en Byrde, som ikke vel kunde paalægges denne, men at det vilde være billigere, at de vedkommende Byer bære denne Udgift selv. Jeg skulde dog tillade mig at være af den Formening, at Garnisonsbyerne maae have et fuldkomment retfærdigt Krav paa at faae den Byrde betalt, som de afholde med Hensyn til Indqvarteringsvæsenet, da det jo uomtvistelig er en Statsfog og ingen Communesfog; og i denne Henseende kan Regjeringen jo ikke retfærdigviis gaae uden een af to Veie, enten den, at Staten overtager Indqvarteringen selv,